

Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4892 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Bütçe Komisyonları raporları (1/224)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71-795, 6/1825

1 . VII . 1947

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4892 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 4 . VI . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

Gerekçe

Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğünün Hükümetçe tasdikli tevsiat programlarının tathiki için, 1944 yılı rayiçlerine göre yapılan hesaplara istinaden, 4892 sayılı Kanunla yıllık ödeme miktarı 8 milyon lirayı geçmemek üzere 60 milyon liraya kadar 1947 - 1956 yıllarına geçici yüklenmelere girişmek ve gerekirse faizlerle birlikte bu miktarı geçmemek üzere bono çıkarmak yetkisi alınmıştır.

Program gereğince yapılacak işlerin başlıcaları; onbeş bin kilometrelik telefon devresi inşası; mevcut ve yeniden yapılacak telefon devrelerinin telgraf ve telefon kuranportör cihazlarıyla takviyesi; Ankara ve İstanbul'da en uzak memleketlerde haberleşme yapabilecek takatte telsiz telgraf ve telsiz telefon istasyonları tesisi; Ankara, İstanbul ve İzmir'deki şehir dâhili telefon şebekelerinin tevsi; 75 şehir ve kasabada telefon tesisatı vücade getirilmesi; posta vagonları alınması; basımevi kurulması; fabrikanın tevsi ve takviyesi; servis için lüzumlu binaların inşası işleridir.

Şimdiye kadar, 5 481 861 lirası telgraf ve telefon kuranportör tesisatı; 768 545 lirası İstanbul ve Beyoğlu telefon santrallerinin bir kısım takviye tesisatı; 3 561 500 lirası Ankara ve İstanbul telsiz telgraf ve telsiz telefon istasyonlarının tesisi; 498 943 lirası İstanbul ve Beyoğlu telefon santrallerinin enerji tesisatının yenilenmesi; 3 278 100 lirası otuz posta vagonu alımı; 2 945 503 lirası telefon kablosu alımı için olmak üzere muhtelif ecnebi firmalarıyla ceman 16 534 452 liralık sözleşmeler akdedilmiş ve bu sözleşmeler gereğince idarece ödenecek ücret vergi ve masraflarla bu tesislerin idareye 25 milyon liraya malolacağı tahmin edilmekte bulunmaktadır.

Ankara, İzmir ve Şişli'deki telefon santral'lerinin tevsi için ceman 5.372.890 liralık sözleşmeler akdedilmiş ve idareye 8 milyon liraya malolacağı tahmin edilen bu sözleşmelerle yarımın ihtiyaçları tamamen karşılanmış ise de Fransızlar tarafından tesis edilmiş olan İstanbul telefon santrallerinin ihtiyaç nisbetinde tevsiine henüz imkân hâsıl olamamıştır.

Her ne kadar, İstanbul ve Beyoğlu santrallerinin yeniden 2300 abone bağlanılabilecek şekilde tevsi ve takviyesi için 2,5 milyon lira tutarında siparişler yapılmış ise de bu tesisat günün ihtiyaçlarını dahi temine kâfi değildir.

Yarının ihtiyaçlarını karşılayabilmek için İstanbul ve Beyoğlu santrallerinin onar bin abonelik olarak tevsi, banlıyo santrallerinin tevsi otomatikleştirilmesi suretiyle İstanbul'daki telefon tesisatımızın kırk bin abone bağlanılmasına müsait bir hale getirilmesi ve İstanbul'da şehirlerarası tesisatının tevsi zarurî bulunmakta ve projelerine göre bu tesisatın idareye 15 milyon liraya malolacağı tahmin edilmektedir.

Ankara, İstanbul ve İzmir'den gayri mühim şehir ve kasabalarda ki halkın da gerek şehir dâhili gerek şehirlerarası telefon konuşmalarından faydalanması maksadıyla 75 şehir ve kasabada kurulacak telefon şebekeleri için 15 milyon liraya ihtiyaç vardır.

Program gereğince yeniden yapılacak onbeş bin kilometrelik telefon devresinin takriben bin beşyüz kilometrelik kısmı inşa edilmiş ve yapılan sarfiyata göre bu devrelerin inşası için yirmi milyon liraya ihtiyaç hâsıl olacağı tahakkuk etmiştir.

Servisler için lüzumlu binaların yirmi milyon liraya yapılabileceği tahmin edilmekte ve bu hesaplara göre idarenin tevsiat programının tamamen tatbik edilebilmesi için 60 milyon liralık yetkinin 100 milyon liraya ve sekiz milyon liradan ibaret olan yıllık ödeme miktarının 1948 ve 1949 yılları için 15 şer, 1950 - 1956 yılları için 10 nar milyon liraya çıkarılması zarurî görülmüş ve bunu teminen ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ulaştırma Komisyonu

Esas No. 1/224

Karar No. 21

3 . IX . 1947

Yüksek Başkanlığa

Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4892 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanmış ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise sunularak komisyonunuza havale buyurulmuş olan kanun tasarısı P. T. T. Genel Müdürü de hazır olduğu halde incelendi.

Yukarıda sözü geçen 4892 sayılı Kanunla verilmiş olan (60 000 000) liralık ödeneğin, günün ekonomik ve mali şartlarına göre (1000 000 000) liraya iblâğ edilmesini tazammun eden yeni tasarı hakkında, gerekçesinde belirtilmiş olan malûmata ilâveten Genel Müdürünün izahatı da dinlendi.

Verilen izahata ve gösterilen programlarına göre:

1. (20 00 0000) lira tahmin edilen 15 bin kilometrelik telefon devresi inşaatı;

2. (7 000 000) lira tahmin edilen yeni telefon devrelerinin telgraf ve kuranportör cihazlarıyla takviyesi;

3. (6 000 000) lirayı bulacağı hesabedilen Ankara ve İstanbul'da (En uzak memleketlerle en gayrimüsait hava şartları içinde) haberleşme yapabilecek takatta telsiz ve telgraf istasyonları tesisi;

4. (23 000 000) lira tutarında olabilecek Ankara, İstanbul ve İzmir Santrallerinin tevsi ve takviyesi;

5. (15 000 000) lira kıymetinde olabileceği hesaplanmış bulunan muhtelif 75 şehir ve kasabalarımızda yeniden telefon santralleri yapılması;

6. Hepsi (5 000 000) liraya malolabileceği tahmin olunan 50 posta vagonunun satın alınması;

7. (20 000 000) lira değerinde (Muhtelif şehirlerimizde) P. T. T. Binalarının inşası ve

bunlardan başka basınevini inşasıyla P. T. T. Fabrikasının tevsi ve takviyesi;

İşlerinin programlanmış olduğu ve bunlardan mühimce bir kısmının da tatbikat sahasına konmuş bulunduğu;

Bu meydana:

(15 000) kilometrelik telefon şebekesinden (2 000) kilometreye yakın bir kısmının kurulmuş olduğu ve 1850 kilometreye yakın bir kısmının da bu yıl içinde tamamlanmış bulunacağı ve 1948 yılında ise (2 300) kilometrelik yeni hatların inşasına ait hazırlıkların da yapılmış olduğu;

Hususları anlaşılmıştır.

Sözü geçen (7 000) kilometrelik telefon şebekesinin görüşme, takat ve süratini artıracak olan kuranportör cihazlarının da bu arada siparişe bağlanmış olduğu ve bunlardan başka İstanbul ve Ankara'da kurulacak iki telsiz telgraf ve telefon istasyonları ile, Ankara, İzmir ve İstanbul şehirlerinin telefon santrallerinin azami takatlerine göre ayarlanmış tevsiat malzemelerinin ve mübayaası derpiş edilmiş bulunan 50 posta vagonundan 30 unun;

Ve sözü geçen üç büyük şehirde yapılacak telefon tevsiyatına ait yeraltı şebekesi için de (3 000 000) liraya kadar bir değerde yeraltı kablolarının siparişlerinin yapılmış olduğu belirtilmiştir.

Bunlardan gayri (8 000 000) lira kıymetini bulacak bina inşaatı taahhüdüne girişilmiş olduğu ve 1947 yılında (3 000 000) liraya yakın bir kısmının bitmiş olacağı, geri kalan kısmının 1948 yılında tamamlanması için de gerekli tedbir ve tertibatın alınmış bulunduğu hususları da Genel Mkdürlükçe izah edilmiştir.

Buraya kadar kaydedilmiş bulunan izahattan anlaşıldığı gibi P. T. T. İdaresi programında tesbit etmiş bulunduğu işlerin mühim bir kısmını (gerek hatların inşası ve gerekse malzeme tedariki bakımlarından) muayyen müddetlerinden daha evvel gerçekleştirilmiş bulunmaktadır.

Bu itibarla 4982 sayılı Kanunla verilmiş olan (60 000 000) liralık yetkinin (100 000 000) lira-

ya iblağı ve yine aynı kanunla 8 milyon lirayı aşmıyacak yıllık tediye miktarının ilk iki yıl için 15'er milyon ve bakiye yıllar için de onar milyon lirayı geçmemek üzere kanun tasarısı Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Ancak; siparişlerdeki ve imalattaki zorluklar sebepleriyle evvelce bağlantı sözleşmeleri yapılamamış olan Beyoğlu ve İstanbul cihetleri santrallerinin onar bin abone devresine ve İstanbul'un 11 banliyo telefonu tesislerinin de tevsi suretiyle otomatikleştirilmeleri için teklifler alınmış bulunduğu beyan edilmiş bulunmasından ötürü, en büyük şehrimiz olan ve bugünün ihtiyaçlarını bir türlü karşıyamamakta bulunan İstanbul telefon tesislerinin biranevvel geliştirilmesi ve matlup faal duruma ifrağı keyfiyetleri üzerinde Komisyonumuz ısrarla durmuştur.

Bu bakımdan Komisyonumuz; kanun tasarısında 1948 yılının (15 000 000) liralık tediye miktarının 20 milyon ve 1949 yılı tediye miktarının da 18 milyon liraya iblağının zarurî olduğu kanaatine varmıştır.

Bu mütalâalardan sonra kanun tasarısının heyeti umumiyesi kabul edilerek maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve birinci maddesinin son fıkrasında (1948 ve 1949 yılları için 15 milyon) ibaresindeki 15 rakamından sonra bir (şer) kelimesinin ve yine aynı fıkrada (Ulaştırma Bakanının izni) ibaresinden sonra bir (ve) kelimesinin ilâveleri suretiyle kanun tasarısının maddeleri de oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna verilme üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaştırma Ko.

Başkanı	Bu. R. Sözcüsü	Kâtip
Çoruh	Samsun	Erzurum
A. R. Erem	Y. Kalgay	S. Altuğ
Edirne	Kayseri	Kocaeli
M. E. Ağaoğulları	F. Seler	F. Balkan
Kütahya	Niğde	Ordu
A. Bozbay	V. Sarıdal	Dr. V. Demir
Ordu		Sivas
H. Gökdalay		H. Işık

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/224
Karar No. 43

Ankara 22/1/1948

Yüksek Başkanlığa

Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4892 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanmış Başbakanlığın 1. VII. 1947 tarihli ve 6/1825 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı, Ulaştırma Komisyonu raporiyle birlikte komisyonunuza verilmekle Ulaştırma Bakanı Şükrü Koçak, Posta, Telgraf ve Telefon Genel Müdürü ile Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Mali Kontrol ve Hazine Genel Müdürleri hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Ulaştırma Komisyonunca şekle ait küçük bir iki değişiklikle kabul edilen tasarı, 4892 sayılı Kanunda Posta, Telgraf ve Telefon Genel Müdürlüğüne verilmiş olan (60) milyon liralık gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişme yetkisinin (100) milyon liraya çıkarılması maksadıyla hazırlanmıştır.

4892 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanarak Genel Müdürlük, 1944 yılında onanan programa dâhil işlerden, (15) bin kilometrelik telefon devresi inşası, mevcutların telgraf ve telefon kuranportör cihazlarıyla takviyesi, Ankara ve İstanbul'da en uzak memleketlerle haberleşme yapabilecek takatta telsiz telgraf ve telsiz telefon istasyonları tesisi, Ankara, İzmir ve İstanbul'daki şehir telefon şebekelerinin tevsi, (75) şehir ve kasabada telefon tesisatı vucude getirilmesi, posta vagonları alınması, pul tabii için basımevi kurulması mevcut Posta Telgraf ve Telefon fabrikalarının tevsi ve takviyesi ve servis için lüzumlu binaların yapılması konularını kısmen yüklenmelere bağlanmış bulunmaktadır.

1947 sonlarına doğru bütün dünya piyasalarında eşya ve malzeme fiyatlarında vâkı olan %25 - 30 nispetindeki artış ve gerek Türk parasının ayarlanmasından doğan fark bundan sonra girişilecek yüklenmelerin 4892 sayılı Kanundaki (60) milyonluk yetki hududu içinde

temin edilemeyeceği anlaşıldığından bu yetkinin (100) milyona çıkarılması ve yıllık tetiye miktarının da 1948 ve 1949 yılları için (15) şer ve müteakıp yıllar için (10) ar milyon liraya çıkarılması derpiş edilmiştir.

Ulaştırma Komisyonu raporunda, İstanbul telefon şebekesine daha (20) bin telefon devresinin eklenmesi ve bugün ayrı santıralle işletmekte olan telefon tesislerinin otomatığe tahvili için idarenin yeni teklifler almış olduğunu ve bunların bir yüklenmeye bağlanması halinde 1948 yılının ödeme miktarını (20) ve 1949 yılının ödeme miktarını da (18) milyona çıkarılması zaruretini işaret etmekte ise de komisyonumuz, ödemelerin munhasıran idarenin gelir fazlasıyla karşılanmasını ve bu suretle emisyonu daha fazla genişletecek bir tetiye sisteminden kaçınılmasını uygun bulduğundan Hükümet gerekçesinde ilk iki yıl için on beşer milyon lirayı muvafık bulmuş ve bu suretle komisyonun hazırladığı tasarı metnini aynıyle kabul etmiştir.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Mardin	Diyarbakır	Ankara
R. Ertan	I. H. Tigrel	M. Eriş
Kâtip		
Ankara	Amasya	Ankara
F. Öymen	A. K. Yiğitoğlu	C. Gölet
Aydın	Balıkesir	Bursa
Gl. E. Alpman	E. Altan	F. Bük
Bursa	Diyarbakır	Diyarbakır
Dr. M. T. Simer	V. Dicleli	Ş. Uluğ
Eskişehir	Eskişehir	Eskişehir
Muhallifim	Muhallifim	Muhallifim
A. Oğuz	H. Polatkan	A. Potuoğlu
Kırşehir	Kocaeli	Konya
Ş. Torgut	Dr. F. Ş. Bürge	S. Çumralı
Samsun	Urfa	Yozgad
M. A. Yörüker	E. Tekeli	S. İçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4892 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 24 . V . 1946 tarihli ve 4892 sayılı Kanunun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için telsiz telgraf ve telsiz telefon istasyonları, telgraf ve telefon kuranportör ve repetör merkezleri, telefon santralleri, posta, telgraf ve telefon merkezleri, şehiriçi ve şehirlerarası telgraf ve telefon şebekeleri, fabrika, basımevi, depo, garaj ve atelyeler kurulması, mevcut tesislerin genişletilmesi, kuvvetlendirilmesi ve yenilenmesi, bina yapılması, kara ve deniz taşıtları, posta, telli ve telsiz telgraf ve telefon alet ve cihazları, kurma ve işletme malzemesi ve yedekleri, saat, kasa, takım, tezgâh satın alınması maksadiyle yıllık ödeme miktarı, 1948 ve 1949 yılları için 15 milyon, geri kalan yıllar için 10 milyon lirayı geçmemek üzere 100 milyon liraya kadar 1948 - 1956 yıllarına geçici yüklenmelere girişmeye Ulaştırma Bakanı ve Ulaştırma Bakanının izni, Maliye Bakanının kefaleti ile faizleriyle birlikte bu miktarı geçmemek üzere bono çıkarmaya Posta ve Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü yetkilidir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan E. Peker	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı M. Ökmen
Devlet Bakanı M. A. Bonda	Adalet Bakanı Ş. Devrin
Millî Savunma Bakanı C. C. Toydemir	İçişleri Bakanı Ş. Sökmenşüer
Dışişleri Bakanı H. Saka	Maliye Bakanı H. N. Keşmir
Millî Eğitim Bakanı Reşat Ş. Siner	Bayındırlık Bakanı C. K. İncedaye

ULAŞTIRMA KOMİSYONU TEKLİFİ

Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4892 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 24 . V . 1946 tarihli ve 4892 sayılı Kanunun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için telsiz ve telgraf ve telsiz telefon istasyonları telgraf ve telefon kuranportör ve repetör merkezleri, telefon santralleri, Posta, Telgraf ve Telefon merkezleri, şehir içi ve şehirlerarası telgraf ve telefon şebekeleri, fabrika, basımevi, depo, garaj ve atelyeler kurulması, mevcut tesislerin genişletilmesi, kuvvetlendirilmesi ve yenilenmesi, bina yapılması, kara ve deniz taşıtları, posta, telli ve telsiz telgraf ve telefon alet ve cihazları, kurma ve işletme malzemesi ve yedekleri, saat, kasa, takım, tezgâh satın alınması maksadiyle yıllık ödeme miktarı, 1948 ve 1949 yılları için 15 şer milyon geri kalan yıllar için 10 ar milyon lirayı geçmemek üzere 100 milyon liraya kadar 1948 - 1956 yıllarına geçici yüklenmelere girişmeye, Ulaştırma Bakanı ve Ulaştırma Bakanının izni ve Maliye Bakanının kefaleti ile faizleriyle birlikte bu miktarı geçmemek üzere bono çıkarmaya Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü yetkilidir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ekonomi Bakanı <i>Tahsin B. Balta</i>	Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı <i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>T. Coşkan</i>	Tarım Bakanı <i>F. Kurdoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Ş. Keçek</i>	Ticaret Bakanı <i>A. İnan</i>
Çalışma Bakanı <i>Dr. S. İrmak</i>	